

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Vetró László ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe) II. rendű felperesnek, dr. Barabás István ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. október 4. napján meghozott, 27.P.24.741/2006/21. számú ítélete ellen a felperesek részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 6.000-6.000 (hatezer-hatezer) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket a felperesek személyes költségmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperesek többször módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a társasház hirdetőtáblájára kifüggesztett, ...-án kelt hirdetményben írtakkal, valamint a ...-án tartott társasházi közgyűlésen tett, őket bíráló kijelentésével megsértette a jóhírnevüket és becsületüket. Kérték az alperest elégtételadásra, valamint személyenként 50.000 forint vagyoni és 300.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint ezen összegek törvényes kamatának megfizetésére kötelezni.

Az alperes ellenkérelmében a felperesek keresetének elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a ...-i hirdetményben foglaltak megfeleltek a valóságnak, a ...-i közgyűlésen tett kijelentése pedig nem lépte túl a szabad véleménynyilvánítás határait.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 15.000 - 15.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 42.000 forint eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a Ptk. 76. §-ában és a Ptk. 78. §-ában foglaltakat, a bizonyítási eljárásra vonatkozó Pp. 164. § (1) bekezdésében és a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt szabályokat, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK 12. és 14. számú állásfoglalásait.

Rögzítette, hogy a perben azt kellett vizsgálni, hogy a ...-i hirdetmény felperesek által kifogásolt része, illetve az alperes közgyűlési nyilatkozata tartalmazott-e a felperesekre vonatkozó valótlan vagy a valóságot hamis színben feltüntető és őket sértő kitételeket. Köztudomású tényként mutatott rá, hogy a társasházak életében a tisztségviselő-váltások általában nem zajlanak zökkenőmentesen és a tisztségviselőkkel szemben az ott lakók gyakran éles kritikát fogalmaznak meg, ezek a megnyilvánulások azonban - figyelemmel az Alkotmány 61. §-ára és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra - a szabad véleménynyilvánítás határain belül alkotmányos védelemben részesülnek. Kiemelte, hogy mind a közös képviseleti megbízatás, mind a számvizsgáló bizottsági tagság fokozott felelősséggel járó társadalmi tisztség, ezért az ilyen feladatot ellátó személyeknek szélesebb körben kell túrniuk a munkájukkal kapcsolatos negatív értékvételeket tartalmazó kritikát.

Nem fogadta el azt az alperesi érvelést, hogy a felperesek személye a hirdetmény alapján nem volt beazonosítható, ezért a felperesek keresetét érdemben vizsgálva megállapította, hogy valótlan állítás hiányában nem jogsértő a hirdetmény azon kitétele, miszerint a társasházi takarítás szünetelésének oka, hogy a készpénzutasítványt a közös képviselőn kívül a számvizsgáló bizottság tagjai közül senki nem írta alá, ezért a kifizetés nem volt megvalósítható. Rámutatott, hogy az alperes valóban nem közölte a ház lakóival, hogy a felperesek mi okból nem írták alá a takarítói díjkifizetési számlát, ezzel azonban az alperes nem tüntette fel a történeteket hamis színben, mivel a felperesek szűkebb környezetében egyrészt ismert volt ez a körülmény, másrészt házbeli megítélésüket nem a hirdetmény befolyásolta, hanem az alperessel való folyamatos konfrontálódásuk, ami a társasház működését kezdte veszélyeztetni. Megállapította, hogy az alperes a ...-i közgyűlésen is ez okból kritizálta a felperesek tevékenységét és emiatt tartotta szükségesnek, hogy új számvizsgálókat keressen. Rámutatott, hogy az alperesnek alkotmányosan biztosított joga volt ahhoz a közgyűlésen kifejtett kritikához, miszerint a számvizsgáló bizottság tagjai akadályozzák a közös képviselő munkáját és nem a társasház érdekében tevékenykednek, majd külön kiemelte, hogy a közgyűlésen a II. rendű felperes azonnal előadhatta az alperesi kritikával kapcsolatos álláspontját. Mivel a keresetet jogalapjában nem találta megalapozottnak, a jogkövetkezmények alkalmazása iránti kereseti kérelmeket is elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak kereseti kérelmüknek megfelelő megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték.

Fellebbezésükben és annak kiegészítéseiben a tényállás rendkívül részletes ismertetése mellett rámutattak, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan, mivel a tényállás iratellenesen került megállapításra, a bizonyítékok értékelése pedig okszerűtlenül és logikailag ellentmondásosan történt.

Általánosságban előadták, hogy a részükre biztosított ellenőrzési jog gyakorlása során a társasházzal kötött megállapodásnak és a takarítói szerződésnek megfelelően jártak el, amikor munkalap hiányában megtagadták a takarító készpénzutasolványának az aláírását. Utaltak arra, hogy az elsőfokú bíróság e körben iratellenesen állapította meg a tényállást, mivel egyrészt az alperes nem a munka elvégzéséről állított ki munkalapot, hanem elszámolási munkalapot töltött ki, másrészt a megállapított tényállástól eltérően hozzájárultak a gondnoki díj kifizetéséhez, annak csupán egy részét nem ismerték el a szabadságokra figyelemmel. Hangsúlyozták, hogy ellenőrzési jogukat gyakorolták akkor is, amikor megállapították, hogy a társasház és az alperes között ... napjától nem állt fenn szerződés.

A ...-i hirdetménnyel kapcsolatban rámutattak, hogy az abban szereplő, személyük értékelését a tulajdonostársak előtt befolyásoló tényállítás nem az objektív valóságot fejezte ki, mivel a valóságot abban a hamis színben tüntette fel, mintha aláírásuk hiánya miatt nem lett volna a társasháznak ...-jétől takarítója. Az alperes annak elhallgatásával, hogy az aláírásnak nem álltak fenn a feltételei, meghamisította a valóságot és a lakóközösség előtt társadalmi megítélésüket negatív irányba befolyásolta.

Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a társasházban ismert volt az a körülmény, hogy az aláírás feltételeinek hiánya nem az ő magatartásukkal volt összefüggésbe hozható. E körben hivatkoztak ... tanú vallomására, aki előadta, hogy előtte nem volt ismert az aláírás hiányának valódi oka.

Tévesnek tartották az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, miszerint házbeli megítélésüket nem a hirdetmények és a közgyűlésen elhangzottak befolyásolták, ugyanis nem került bizonyításra a köztük és az alperes között fennálló összeférhetetlenség és az sem, hogy ez a körülmény a társasház működését kezdte volna veszélyeztetni. Hangsúlyozták, hogy a ...-i közgyűlésről készült jegyzőkönyvben foglalt tények valósága - figyelemmel a Pp. 196. § (1) bekezdés d.) pontjára - nem bizonyított. Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdését, mivel nem indokolta meg, hogy miért a közgyűlési jegyzőkönyvnek, nem pedig az arról készült hanganyagnak tulajdonított bizonyító erőt és kérték a közgyűlésről készült hanganyagot bizonyítékként figyelembe venni.

Mivel az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelte a ...-i közgyűlésre vonatkozó bizonyítékokat, álláspontjuk szerint tévesen állapította meg azt is, hogy a II. rendű felperes kifejthette az alperesi kritikával kapcsolatos véleményét, a hangzavar miatt a II. rendű felperes ugyanis csupán annyit tudott reagálni, hogy „ez nagyon súlyos”. Utaltak arra, hogy az alperes a megállapított tényállással ellentétben a gondnoki szerződést nem olvasta fel, csupán annak 32., 33., és 34. pontját ismertette a jelenlevőkkel.

Rámutattak, hogy az alperes a közgyűlésen nem véleményt nyilvánított, hanem tulajdonságaikról, személyes értékeikről indokolatlanul tett olyan kijelentést, amely alkalmas volt a róluk kialakult társadalmi megítélés kedvezőtlen irányú befolyásolására, ezért az a kijelentés, hogy nem a társasház érdekében tevékenykednek, egyértelműen sérti jóhírnevüket és becsületüket. A 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra hivatkozva hangsúlyozták, hogy az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Kifejtették, hogy az alperes részére ismert volt az a körülmény, hogy az aláírás feltételeinek hiánya nem a felperesek magatartásával hozható összefüggésbe, ezért hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a közgyűlésen előadott tények valóságtartalmának vizsgálata, az alperes ehelyett azonban a saját bevett - a társasházzal kötött megállapodással, a takarítói megbízási szerződés 2. pontjával és a gondnoki szerződés 9. pontjával egyébként ellentétes - szokásairól számolt be és nem közölte a ház lakóival a takarítói díjkifizetési számla aláírása elmaradásának tényszerű okát. Ezzel összefüggésben előadták, hogy mivel az általuk kitűzött hirdetmény levételre került, az alapján sem válhatott ismertté, hogy ténylegesen miért nem írták alá a számlát. Társadalmi megítélésük kedvezőtlen alakulásának alátámasztása érdekében hivatkoztak ... tanú azon nyilatkozatára, miszerint nem választaná meg őket számvizsgálónak.

Kiemelték, hogy az elsőfokú ítéletben megállapított tényállástól eltérően ... -án ők kérték az alperestől a közgyűlés összehívását, mivel a megválasztásuk óta felmerült körülményekről beszámolót készítettek.

Előadták, hogy az elsőfokú bíróság a ...-i hirdetmény tartalmából is okszerűtlen következtetést vont le, mivel a hirdetmény tartalmának megfogalmazása burkoltan a róluk kialakult társadalmi megítélés kedvezőtlen irányú befolyásolására irányult. Külön is sérelmezték a hirdetménynek a számvizsgálói munka hatékony elvégzésére irányuló felhívását, ugyanis egyrészt nem lehet a munkát az alperes által megjelölt időintervallumban hatékonyan elvégezni, másrészt nem is volt indokolt új számvizsgálók keresése, mivel ebben az időpontban még ők töltötték be ezt a tisztséget.

E körben ugyanakkor utaltak arra, hogy az elsőfokú bíróság érdemben nem bírálta el a ...-i hirdetménnyel kapcsolatos keresetüket.

Rámutattak továbbá, hogy az elsőfokú ítélet tévesen ismertette kereseti kérelmüket, mivel nem vagyoni kárigényük 100.000 forint helyett személyenként 300.000 forint volt és törvényes mértékű késedelmi kamatkövetelést is érvényesítettek.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy kizárólag a számvizsgáló bizottság és az aláírással megbízott személyek működésével kapcsolatban fejtette ki álláspontját, a felperesek személyére nézve semmilyen sértő kifejezést nem tett. Állásfoglalása azért is indokolt volt, mert nem szerencsés a társasháznak az a működési rendje, hogy a végrehajtás és az ellenőrzés ugyanazon személyek feladta és ezt a helyzetet kívánta megoldani akkor, amikor egy nagyobb létszámú számvizsgálói bizottság létrejötte érdekében új számvizsgálókat keresett a ...-i hirdetményében. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének, ugyanis az elsőfokú ítélet tartalmazza, hogy a felek konfrontálódására és a társasház működésének veszélyeztetésére vonatkozó megállapítások a tanúvallomásokon alapulnak.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

A felperesi fellebbezés alapján a Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen és kellő részletességgel tárta-e fel a tényállást, illetve a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségének eleget tette. E körben eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság részletes, mindenre kiterjedő bizonyítási eljárást folytatott le, a tényállás megállapítása során pedig helytállóan és okszerűen értékelte a bizonyítékokat. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is teljes körűen eleget tett, ezért az elsőfokú eljárás során nem történt olyan eljárási szabálysértés, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesek fellebbezése alapján arra is rámutat, hogy a ...-i hirdetménnyel kapcsolatos kereseti kérelmüket a felperesek nem tartották fenn (12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 2. oldal, 2. bekezdés, valamint 21. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 1. oldal, 3. bekezdés). Mivel a Pp 247. § (1) bekezdésének értelmében a kereset ilyen irányú kiterjesztésére a fellebbezési eljárásban nincs mód, a másodfokú bíróság a fellebbezés ...-i hirdetményre vonatkozó részeivel érdemben nem foglalkozhatott.

A felperesek eljárásjogi szabálysértésekre történő hivatkozásainak megvizsgálását követően az elsőfokú ítéletet érdemben felülbírálv a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott, az így meghozott döntésével a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi fellebbezésben foglaltak alapján általánosságban az alábbiakat emeli ki:

A Ptk. 75. § (1) bekezdése általános védelemben részesíti a személyiségi jogokat, amikor kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-a alapján a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti többek között a becsület megsértése.

A becsület a személy társadalmi értékelését, megbecsülését, egyéni értékeinek az elismerését jelenti. A tényállítás valóságától függetlenül sértheti a becsületet a közlés módja, ha aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, megalázó vagy lealacsonyító.

A Ptk. 78. §-a szerint a személyhez fűződő jogok védelme a jóhírnév védelmére is kiterjed, amelynek sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jóhírnév sérelmének megállapítására objektíve valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas. A vélemény, bírálat csak akkor ad alapot a személyiségvédelemre, ha egyben nyíltan vagy burkoltan valótlan és sértő tényállítást is tartalmaz, vagy kifejezőmódjában aránytalanul túlzó, indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó, nem felel meg a társadalmi rendeltetésének.

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt azt emeli ki, hogy a sérelmezett kijelentések vizsgálata során nem lehetett eltekinteni attól, hogy a felperesek számvizsgálói, az alperes pedig közös képviselői tisztséget töltött be a társasházban és az alperes mind a ...-i hirdetményben, mind a ...-i közgyűlésen kizárólag a felperesek társasházban kifejtett munkáját értékelte, számvizsgáló bizottsági tisztségük ellátásával összefüggésben nem álló kijelentést egyáltalán nem tett. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozat alapján helyesen hivatkozott arra, hogy a felpereseknek mint társadalmi tisztséget betöltő és a köz érdekében tevékenykedő személyeknek szélesebb körben kell tűniük a munkájukkal kapcsolatos, negatív értékítéletet tartalmazó kritikát.

A Fővárosi Ítéltábla rá kíván továbbá arra is mutatni, hogy a személyhez fűződő jogok megsértésének megállapítása iránti eljárás nem alkalmas más jogterülethez tartozó vita elrendezésére vagy elbírálására, így nem tarthat jelen peres eljárásra annak a kérdésnek az eldöntése, hogy a társasház közös képviselője és számvizsgálói jogszerűen jártak-e el, intézkedéseik a törvényi rendelkezéseknek megfeleltek-e, illetve, hogy a társasházközösség határozatai megfeleltek-e a jogszabály előírásainak.

Mindezekre figyelemmel jelen perben kizárólag azt lehetett vizsgálni, hogy a ...-i hirdetmény, illetve a ...-i közgyűlés felperesek által sérelmezett kitételei tartalmaztak-e a felperesekre nézve valótlan és sértő állításokat, becsület csorbítására alkalmasak kijelentéseket, illetve a szabad véleménynyilvánítás határait túllépő értékítéletet, kritikát.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy megfelelt a valóságnak a ...-i hirdetmény azon állítása, miszerint a takarítói díj kifizetésére azért nem kerülhetett sor, mert a közös képviselőn kívül aláírásra jogosult számvizsgáló bizottsági tagok

közül senki nem írta alá a készpénzutalványt. Az aláírás elmaradásának okát az alperes valóban nem tüntette fel a hirdetményben, azonban téves az a felperesi hivatkozás, hogy az alperes ezzel a valóságot meghamisította volna. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra a körülményre, hogy a felperesek által faliújságra kitett tájékoztató levelek és közgyűléseken előadottak alapján a társasház lakói előtt ismert volt az aláírás megtagadásának tényleges oka. Rámutat ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy amennyiben valamelyik lakó előtt mégsem lett volna ismert az aláírással kapcsolatos felperesi álláspont, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának megfelelő értelmezésével megállapítható, hogy a hirdetmény valós tényei alapján a felperesek személyére nézve legfeljebb csak olyan tartalmú negatív értékítéletet vonhattak le a lakók, amelyet a felperesek tisztségükből eredően kötelesek voltak eltűnni. Osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, hogy a felperesek házbeli megítélését nem elsősorban a hirdetmény befolyásolta, hanem az alperessel fennálló folyamatos nézeteltérés, amely tény a felperesi hivatkozással ellentétben a tanúvallomások és a perben rendelkezésre álló okiratok kétséget kizáróan igazoltak.

A ...-i közgyűlés felperesek által sérelmezett kijelentésével kapcsolatban a másodfokú bíróság a következőket emeli ki. Az alperes a közgyűlésen nem tette vitássá, hogy a felperesek az aláírás megtagadásakor törvényesen jártak el, ezzel összefüggésben csupán annak a véleményének adott hangot, hogy a felperesek nem a társasház érdekében tevékenykednek és eljárásuk akadályozza a munkáját. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a szabad véleménynyilvánítás keretein belül fogalmazta meg a felperesek társasházi munkájával kapcsolatos álláspontját, amely egyébként valós tényeken is alapult és kifejezőmódjában sem volt indokolatlanul sértő vagy megalázó. Mivel a közgyűlésen kifejtett alperesi vélemény sem sértette a felperesek jóhírnevét és becsületét, a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a közgyűlésen a II. rendű felperes milyen részletességgel tudott reagálni az alperes által előadottakra.

Tekintettel arra, hogy a felperesek kereseti kérelme a jogalap körében nem volt megalapozott, a jogkövetkezmények alkalmazására sem kerülhetett sor. Itt jegyzi meg a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú ítéletben valóban elírásra került a felperesek nem vagyoni kár- és késedelmi kamatigénye, ez azonban a kereset elutasítása miatt nem volt kihatással az érdemi döntésre.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltakra. Az előzetesen le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén és 14. §-án alapul.

Budapest, 2008. április 10.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő